

**KONVENCIJA
PAR KRAVU STARPTAUTISKO AUTOPĀRVADĀJUMU LĪGUMU (CMR)**

Ženēvā 1956. gada 19. maijā

PREAMBULA

LĪGUMSLĒDZĒJAS PUSES,

ATZĪSTOT kravu starptautisko pārvadājumu līgumu regulējošus noteikumus, kā arī šādiem pārvadājumiem lietojamo dokumentu un pārvadātāja atbildības unifikācijas vēlamību,

VIENOJĀS par sekojošo:

1. NODAĻA

PIEMĒROŠANAS SFĒRA

1. pants

1. Šī Konvencija tiek piemērota katram līgumam par kravu pārvadājumiem ar autotransportu par atlīdzību, kad līgumā norādītās kravas nosūtīšanas un saņemšanas vietas atrodas divās dažādās valstīs, no kurām vismaz viena ir Līgumslēdzēja valsts neatkarīgi no Līgumslēdzējas Puses dzīves vietas un nacionalitātes.

2. Šajā Konvencijā ar jēdzienu «transportlīdzekļi» saprotami transportlīdzekļi ar motoru, vilcēji ar puspiekabēm, piekabes un puspiekabes, atbilstoši 1949. gada 19. septembra Konvencijas par ceļu satiksmi 4. panta definīcijai.

3. Šī Konvencija piemērojama arī tad, kad tās kompetencē esošos pārvadājumus veic valstis, valdības institūcijas vai organizācijas.

4. Šī Konvencija nav piemērojama, veicot:

- a) pārvadājumus pēc kādas starptautiskas pasta konvencijas;
- b) mirstīgo atlieku pārvadājumus;
- c) pārceļotāju mantu pārvadājumus.

5. Līgumslēdzējas Puses vienojas nemainīt šīs Konvencijas noteikumus ar speciāliem līgumiem starp divām vai vairākām Līgumslēdzējam Pusēm, nepiemērot to pierobežas pārvadājumiem un atļaut lietot pavadzīmes, kas apliecina kravas piederību, pārvadājumiem, kas tiek veikti tikai savā teritorijā.

2. pants

1. Ja transportlīdzeklis ar kravu kādu ceļa posmu tiek vests pa jūru, dzelzceļu, iekšējiem ūdens ceļiem vai ar lidmašīnu, izņemot gadījumu, ja tiek piemēroti 14. panta noteikumi un ja krava no transportlīdzekļa netiek pārkrauta, šī Konvencija piemērojama visam pārvadājumam kopumā. Tomēr, ja tiks pierādīts, ka kravas zaudējums, bojājums vai piegādes kavējums ir noticis transportēšanas laikā ar citu transporta līdzekli un tam par iemeslu bijusi nevis autopārvadātāja darbība vai kļūme, bet notikums, kurš varēja notikt tikai transportēšanas laikā ar citu transportlīdzekli, autopārvadātāja atbildība tiek noteikta nevis pēc šīs Konvencijas, bet tādā veidā, kādā būtu noteikta pārvadātāja ar citu transporta līdzekli atbildība, ja kravas pārvadājuma līgumu nosūtītājs būtu noslēdzis ar šo pārvadātāju atbilstoši apstākļiem, kurus nosaka likums par kravas pārvadāšanu ar šo transporta līdzekli. Ja šādu noteiktu apstākļu nav, autopārvadātāja atbildība tiek noteikta pēc šīs Konvencijas.

2. Ja autopārvadātājs pats ir arī pārvadātājs ar citu transporta līdzekli, viņa atbildība tiek noteikta atbilstoši šā panta

1. punktam, bet tā, it kā autopārvadājumu un pārvadājumu ar citu transporta līdzekli veiktu divas dažādas personas.

2. NODAĻA

PERSONAS, PAR KURĀM ATBILDĪGS PĀRVADĀTĀJS

3. pants

Pēc šīs Konvencijas pārvadātājs ir atbildīgs par savu pārstāvju, darbinieku un citu personu, kuru pakalpojumus viņš izmanto, veicot pārvadājumu, darbību un kļūmēm viņu kompetences sfērā, it kā šī darbība vai kļūmes būtu viņa paša.

3. NODAĻA

PĀRVADĀJUMA LĪGUMA NOSLĒGŠANA UN IZPILDĪŠANA

4. pants

Pārvadājuma līgums tiek apstiprināts, sastādot pavadzīmi. Pavadzīmes trūkums, nepareizs izpildījums vai zaudējums neietekmē pārvadājuma līguma pastāvēšanu vai derīgumu, tas paliek pakļauts šīs Konvencijas noteikumiem.

5. pants

1. Pavadzīmi noformē trijos eksemplāros, to paraksta nosūtītājs un pārvadātājs. Šie paraksti var būt iespiesti tipogrāfiski vai aizstāti ar nosūtītāja un pārvadātāja zīmogiem, ja to atļauj likums tajā valstī, kurā tiek noformēta pavadzīme. Pirmais pavadzīmes eksemplārs tiek izsniegts nosūtītājam, otrais pavadzīmes kravu un trešais paliek pie pārvadātāja.

2. Ja nosūtīšanai paredzētā krava ir jānovieto dažādos transportlīdzekļos vai tā ir dažāda veida, vai sadalīta dažādās daļās, nosūtītājam vai pārvadātājam ir tiesības pieprasīt atsevišķu pavadzīmi katram izmantojamam transportlīdzeklim vai katram kravas veidam, vai katrai kravas daļai.

6. pants

1. Pavadzīme satur sekojošas ziņas:

- a) pavadzīmes noformēšanas laiku un vietu;
- b) kravas nosūtītāja nosaukumu un adresi;
- c) kravas pārvadātāja nosaukumu un adresi;
- d) kravas pieņemšanas laiku un vietu, kā arī norādītu nogādāšanas vietu;
- e) kravas saņēmēja nosaukumu un adresi;
- f) kravas veida un tās iepakojuma pieņemto apzīmējumu un bīstamas kravas pārvadājuma gadījumā tās vispārpieņemto apzīmējumu;
- g) iesaiņojumu skaitu, to īpašos apzīmējumus un numurus;
- h) kravas bruto svaru vai tās daudzumu, izteiktu citās mērvienībās;
- i) ar pārvadājumu saistītos maksājumus (maksu par pārvadājumu, papildmaksas, muitas nodokļus un pārējos maksājumus no līguma noslēgšanas brīža līdz kravas nogādāšanas brīdim);
- j) nepieciešamās instrukcijas muitas un citu formalitāšu kārošanai;
- k) paziņojumu, ka, neskatoties ne uz kādu līguma pantu, pārvadājums tiek veikts pēc šīs Konvencijas noteikumiem.

2. Nepieciešamības gadījumā pavadzīme var saturēt sekojošas ziņas:

- a) paziņojumu, ka pārkraušana nav atļauta;
- b) maksājumus, kurus nosūtītājs apņemas samaksāt;
- c) maksājuma summu, kas samaksājama kravas nogādāšanas vietā;
- d) noteikto kravas vērtību un summu, kas sagādā īpašu ieinteresētību kravas nogādāšanā;
- e) nosūtītājā instrukcijas pārvadātājam attiecībā uz kravas apdrošināšanu;

f) saskaņotu termiņu, līdz kuram pārvadājumam jābūt veiktam;

g) pārvadātājam nodoto dokumentu sarakstu.

3. Līgumslēdzējas Puses var iekļaut pavadzīmē jebkuras citas ziņas, kuras tās atzīst par nepieciešamām.

7. pants

1. Nosūtītājs ir atbildīgs par visiem izdevumiem, zaudējumiem un bojājumiem, kas radušies pārvadātājam, neprecizitāšu un neatbilstību dēļ:

a) ziņās, kas norādītas 6. panta 1. punkta apakšpunktos b), d), e), f), g), h) un j);

b) ziņās, kas norādītas 6. panta 2. punktā;

c) visās citās ziņās vai instrukcijās, ko nosūtītājs devis pavadzīmes sastādīšanai vai iekļaušanai tajā.

2. Ja pēc nosūtītāja lūguma pārvadātājs iekļauj pavadzīmē ziņas, kas attiecas uz šā panta 1. punktu, tiek uzskatīts, ka tas ir izdarīts nosūtītāja vārdā, kamēr nav pierādīts pretējais.

3. Ja pavadzīme nesatur paziņojumu, kas norādīts 6. panta 1. punkta k) apakšpunktā, pārvadātājs ir atbildīgs par visiem izdevumiem, zaudējumiem un bojājumiem, kuru dēļ viņa kļūmes rezultātā cieš persona, kurai ir tiesības rīkoties ar kravu.

8. pants

1. Pieņemot kravu, pārvadātājam jāpārbauda:

a) ierakstu precizitāte pavadzīmē attiecībā uz iesaiņojumu skaitu, to apzīmējumiem un numuriem;

b) kravas un tās iepakojuma ārējais izskats.

2. Ja pārvadātājam nav pieņemamas iespējas pārbaudīt ierakstu precizitāti, kas minēta šā panta 1. punktā, viņam jāpieraksta pavadzīmē savi iebildumi un to iemesli. Tādā pašā veidā viņam jāpamato katru viņa iebildumu attiecībā uz kravas un tās iepakojuma ārējo izskatu. Šādi iebildumi nav saistoši nosūtītājam, ja vien viņš nav norādījis pavadzīmē, ka piekrīt tiem.

3. Nosūtītājam ir tiesības pieprasīt pārvadātājam pārbaudīt kravas bruto svaru vai tās daudzumu, izteiktu citās mērvienībās. Viņš var arī pieprasīt pārbaudīt iesaiņojumu saturu. Pārvadātājam ir tiesības pieprasīt atbildību par šādas pārbaudes veikšanu; pārbaudes rezultātus ieraksta pavadzīmē.

9. pants

1. Pavadzīme ir pirmais pierādījums pārvadājuma līguma noslēgšanai, līguma nosacījumiem un tam, ka pārvadātājs ir saņēmis kravu.

2. Ja pavadzīme nesatur īpašus pārvadātāja iebildumus, tiek pieņemts, kamēr nav pierādīts pretējais, ka kravas un tās iesaiņojuma ārējais izskats brīdī, kad pārvadātājs pieņēma kravu, bija labs, ka iesaiņojumu skaits, to apzīmējumi un numuri sakrīta ar norādītiem pavadzīmē.

10. pants

Nosūtītājs ir atbildīgs pārvadātāja priekšā par zaudējumiem, kas nodarīti personām, aprīkojuma un kravas bojājumiem, kā arī par jebkurām izmaksām, saistītām ar kravas iepakojuma defektiem, izņemot gadījumus, kad defekts bija acīm redzams vai pārvadātājam zināms kravas pieņemšanas laikā un viņam pret to nebija iebildumu.

11. pants

1. Muitas un citu formalitāšu kārtošanai līdz kravas nodošanai saņēmējam nosūtītājs pievieno pavadzīmei nepieciešamos dokumentus vai nodod tos pārvadātāja rīcībā un sniedz viņam visu pieprasīto informāciju.

2. Pārvadātāja pienākumos neietilpst pārbaudīt šo dokumentu un informācijas precizitāti un atbilstību prasībām. Nosūtītājs ir atbildīgs pārvadātāja priekšā par zaudējumiem, kas radušies šādu dokumentu un informācijas neprecizitātes vai nepietiekamības dēļ, izņemot pārvadātāja puses nelikumīgas vai nevērtīgas rīcības gadījumus.

3. Pārvadātāja atbildība par pavadzīmē norādīto un tai pievienoto dokumentu nozaudēšanas vai nepareizas izmantošanas sekām ir tāda kā ekspeditoram, tomēr pārvadātāja maksātā kompensācijas summa nedrīkst pārsniegt to summu, kāda tā būtu kravas zaudējuma gadījumā.

12. pants

1. Nosūtītājam ir tiesības rīkoties ar kravu, piemēram, pieprasīt pārvadātājam pārtraukt kravas pārvadājumu, mainīt vietu, kur bija paredzēts nogādāt kravu vai izsniegt kravu citam saņēmējam nekā norādīts pavadzīmē.

2. Šīs tiesības nosūtītājs zaudē kopš tā brīža, kad pavadzīmes otrais eksemplārs tiek izsniegts saņēmējam vai kad saņēmējs izmanto savas tiesības atbilstoši 13. panta 1. punktam; kopš šā brīža pārvadātājs rīkojas pēc kravas saņēmēja norādījumiem.

3. Saņēmējam tomēr ir rīcības tiesības kopš pavadzīmes sastādīšanas brīža, ja nosūtītājs izdara šādu norādījumu pavadzīmē.

4. Ja, izmantojot savas rīcības tiesības, saņēmējs dod rīkojumu nogādāt kravu citai personai, tad citai personai nav tiesību nosaukt citu saņēmēju.

5. Tiesības rīkoties ar kravu tiek izmantotas, ievērojot šādus nosacījumus:

a) nosūtītājs vai gadījumā, kurš norādīts kā panta 3. punktā, -saņēmējs, kas vēlas izmantot šīs tiesības, izsniedz pārvadātājam pavadzīmes pirmo eksemplāru, kurā ieraksta jaunas instrukcijas pārvadātājam un atlīdzina pārvadātājam visas izmaksas un zaudējumus, kas saistīti ar šo instrukciju izpildi;

b) minēto instrukciju izpildīšana ir iespējama tad, kad persona, kam instrukcijas jāizpilda, to saņemusi, un ar to neapgrūtina ne pārvadātāja uzņēmuma normālu darbu, ne arī citu kravu nosūtītājus vai saņēmējus;

c) minēto instrukciju dēļ nenotiek sūtījumu dalīšana.

6. Ja pārvadātājs to iemeslu dēļ, kas norādīti šā panta 5. punkta b) apakšpunktā, nevar izpildīt saņemtās instrukcijas, viņš nekavējoties ziņo par to personai, kas devusi viņam šīs instrukcijas.

7. Pārvadātājs, kurš nav izpildījis viņam dotās instrukcijas, ņemot vērā šajā pantā paredzētos nosacījumus, vai izpildījis tās, nepieprasot uzrādīt pavadzīmes pirmo eksemplāru, ir atbildīgs tās personas priekšā, kurai ir tiesības izvirzīt prasību par šajā sakarā nodarītiem zaudējumiem.

13. pants

1. Pēc kravas nogādāšanas saņemšanas vietā saņēmējam ir tiesības pieprasīt no pārvadātāja piegādāt viņam pret kvīti kravu un pavadzīmes otro eksemplāru. Ja ir konstatēta kravas pazušana vai krava netiek nogādāta termiņā, kas paredzēts 19. pantā, saņēmējs savā vārdā, ar tiesībām, kas izriet no pārvadājuma līguma, var iesniegt pārvadātājam prasību.

2. Saņēmējs, kurš izmanto šā panta 1. punktā viņam dotās tiesības, izdara maksājumus, kurus viņam pienākas darīt pēc pavadzīmes noteikumiem, bet strīda gadījumā pārvadātājam nav jāizsniedz kravu, kamēr saņēmējs negarantē apmaksu.

14. pants

1. Ja kaut kādu iemeslu dēļ ir vai kļūst neiespējami izpildīt līgumu atbilstoši pavadzīmē formulētiem noteikumiem, pirms krava tiek nogādāta nodošanas vietā, pārvadātājs pieprasa instrukcijas no personas, kurai atbilstoši 12. panta noteikumiem ir tiesības rīkoties ar kravu.

2. Tomēr, ja apstākļi atļauj veikt pārvadājumu ar nosacījumiem, kas atšķiras no tiem, kuri norādīti pavadzīmē, un ja pārvadātājs pieņemamā laikā nevarēja saņemt instrukcijas no personas, kurai atbilstoši 12. panta noteikumiem ir tiesības rīkoties ar kravu, pārvadātājs veic pasākumus, kuri viņam šķiet labāki tās personas interesēs, kurai ir tiesības rīkoties ar kravu.

15. pants

1. Ja apstākļi kavē kravas nodošanu pēc tam, kad tā ir nogādāta saņemšanas vietā, pārvadātājs pieprasa instrukcijas no nosūtītāja. Ja saņēmējs atsakās no kravas, nosūtītājam ir tiesības rīkoties ar kravu bez pienākuma uzrādīt pavadzīmes pirmo eksemplāru.

2. Ja saņēmējs ir atteicies no kravas, viņam tomēr ir tiesības prasīt kravas piegādi, kamēr pārvadātājs nav saņēmis no nosūtītāja instrukcijas par pretējo.

3. Ja kravas nodošanu kavējošie apstākļi rodas pēc tam, kad saņēmējs, izmantojot savas tiesības atbilstoši 12. panta 3. punktam, ir devis rīkojumu nogādāt kravu citai personai, tad šā panta 1. un 2. punkts ir piemērojami tā, it kā saņēmējs būtu nosūtītājs, bet šī cita persona būtu saņēmējs.

16. pants

1. Pārvadātājam ir tiesības atgūt izdevumus, kas saistīti ar instrukciju pieprasīšanu vai šādu instrukciju realizēšanu, ja šīs izmaksas nav saistītas ar pārvadātāja nepareizu rīcību vai nolaidību.

2. Gadījumos, kuri norādīti 14. panta 1. punktā un 15. pantā, pārvadātājs var nekavējoties izkraut kravu uz tās personas rēķina, kurai ir tiesības rīkoties ar kravu, un pēc tam pārvadājums tiek uzskatīts par pabeigtu. Pārvadātājs glabā kravu tās personas interesēs, kurai uz to ir tiesības. Tomēr viņš var uzticēt glabāšanu arī trešai personai un šajā gadījumā viņš nenes atbildību, izņemot gadījumu par nepiesardzību šīs trešās personas izvēlē. Pavadzīmē paredzētie maksājumi un visi pārējie izdevumi paliek apmaksājami pret kravas izsniegšanu.

3. Pārvadātājs var pārdot kravu, negaidot instrukcijas no personas, kurai ir tiesības rīkoties ar to, ja krava ātri bojājas vai tās stāvoklis noder par attaisnojumu šādai rīcībai, vai ja glabāšanas izdevumi būtu neizmērojami lieli, salīdzinot ar kravas vērtību. Viņš var izšķirties par kravas pārdošanu arī citos gadījumos, ja no personas, kurai ir tiesības rīkoties ar kravu, pēc pieņemama laika perioda notecēšanas nav saņemtas pretējas instrukcijas, pēc kurām no pārvadātāja varētu prasīt tās realizēt.

4. Ja krava ir pārdota saskaņā ar šo pantu, ienākumi no pārdošanas, atskaitot izdevumus, kuri apmaksājami pret kravas izsniegšanu, ir nododami tās personas rīcībā, kurai ir tiesības rīkoties ar kravu. Ja šie izdevumi pārsniedz ienākumus no pārdošanas, pārvadātājam ir tiesības saņemt starpību.

5. Pārdošanas gadījumā procedūru nosaka likums vai paradums tajā vietā, kur krava atrodas.

4. NODAĻA

PĀRVADĀTĀJA ATBILDĪBA

17. pants

1. Pārvadātājs ir atbildīgs par pilnīgu vai daļēju kravas zaudējumu un par bojājumu, kurš noticis kopš brīža, kad krava bija pieņemta, līdz brīdim, kad krava tiek nodota, kā arī par piegādes nokavējumu.

2. Pārvadātājs tomēr tiek atbrīvots no šādas atbildības, ja kravas zaudējums, bojājums vai nokavējums ir noticis prasītajā nelikumīgas rīcības vai nolaidības dēļ, prasītāja instrukciju dēļ, ja to cēlonis pārvadātāja nelikumīgas rīcības vai nolaidības rezultāts, kravas īpašību dēļ vai dēļ apstākļiem, no kuriem pārvadātājs nevarēja izvairīties un kuru sekas viņš nebija spējīgs novērst.

3. Pārvadātājs netiek atbrīvots no atbildības pārvadājumu veikšanai lietojamā transportlīdzekļa defektu dēļ, personas, no kuras viņš ir transportlīdzekļa un tās pārstāvju vai darbinieku nelikumīgas rīcības un nolaidības dēļ.

4. Ievērojot 18. panta 2., 3., 4. un 5. punktu, pārvadātājs tiek atbrīvots no atbildības, ja kravas zaudējums vai bojājums ir saistīts ar vienu vai vairākiem sekojošiem īpaša riska apstākļiem:

- a) tiek izmantoti vaļēji neapsegti transportlīdzekļi, ja to izmantošana bija īpaši saskaņota un norādīta pavadzīmē;
- b) trūkst iepakojums vai tas ir bojāts gadījumā, kad krava pēc savām īpašībām var nožūt vai bojāties, ja tā nav iepakota vai nav pienācīgi labi iepakota;
- c) kravas nosūtītājs, saņēmējs vai personas, kas rīkojas viņu vārdā, kravu apstrādā, iekrauj, pārkrauj vai izkrauj;
- d) noteikta kravas veida dabiska īpašība noved pie kravas daļēja vai pilnīga zaudējuma vai bojājuma, sevišķi trausluma, rūsēšanas, pūšanas, žūšanas, sūkšanās, normālas sarukšanas, kožu vai kaitēkļu darbības dēļ;
- e) iepakojums ir nepietiekami vai neatbilstoši apzīmēts un numurēts;
- f) tiek pārvadāti dzīvi dzīvnieki.

5. Ja pēc šā panta pārvadātājs nav atbildīgs par zaudējumu, bojājumu, nokavējumu, ņemot vērā apstākļus, kuru dēļ tie radušies, tad viņš ir atbildīgs tikai tādā apmērā, kādā apstākļi, par kuriem viņš ir atbildīgs, ir veicinājuši zaudējumu, bojājumu vai nokavējumu.

18. pants

1. Pierādīt, ka zaudējums, bojājums vai nokavējums ir radies kāda 17. panta 2. punktā minētā apstākļa dēļ, ir pārvadātāja pienākums.

2. Ja pārvadātājs pierāda, ka atgadījuma, zaudējuma vai bojājuma apstākļi var būt attiecināmi uz vienu vai vairākiem

Īpaša riska apstākļiem, kuri norādīti 17. panta 4. punktā, tad tie arī tiek pieņemti par iemeslu. Tomēr prasītājam ir tiesības pierādīt, ka faktiski zaudējuma vai bojājuma apstākļi nav pilnīgi vai daļēji attiecināmi uz vienu no šiem riska apstākļiem.

3. Šis pieņēmums nav piemērojams apstākļiem, kas minēti 17. panta 4. punkta a) apakšpunktā, ja iztrūkums ir pārmērīgs vai ja ir pazudis vesels iesaiņojums.

4. Ja pārvadājums tiek veikts ar transportlīdzekli, kuram ir speciāla iekārta kravas pasargāšanai no karstuma, aukstuma, temperatūras svārstībām vai gaisa mitruma, pārvadātājam nav tiesību izmantot par pamatu 17. panta 4. punkta d) apakšpunktu, ja viņš nav pierādījis, ka, ievērojot apstākļus, ir veikti visi no viņa atkarīgie pasākumi, kas attiecas uz šādas iekārtas izvēli, uzturēšanu un lietošanu, un ka viņš ir ievērojis visas viņam dotās speciālās instrukcijas.

5. Pārvadātājam nav tiesību izmantot par pamatu 17. panta 4. punkta f) apakšpunktu, ja viņš nav pierādījis, ka ir veikti visi no viņa atkarīgie pasākumi, ievērojot apstākļus, un ir izpildītas visas viņam dotās speciālās instrukcijas.

19. pants

Kravas nogādāšanas nokavējums tiek atzīts, ja krava nav nogādāta saskaņotā termiņā vai, kad termiņš nav noteikts, pārvadājuma faktiskais ilgums, neņemot vērā pārvadājuma apstākļus, sevišķi, ja daļējas iekraušanas gadījuma laiks, kas būtu nepieciešams pilnas kravas iekraušanai parastā veidā, pārsniedz laiku, kāds būtu pieņemams centīgā pārvadātājam.

20. pants

1. Tas fakts, ka krava nav nogādāta trīsdesmit dienu laikā pēc saskaņotā termiņa, vai, ja nav saskaņotā termiņa, sešdesmit dienu laikā, kopš pārvadātājs ir pieņēmis kravu, ir neapstrīdams pierādījums tam, ka krava ir pazaudēta un persona, kurai ir tiesības izvirzīt prasības, var uzskatīt to par pazaudētu.

2. Persona ar šādām tiesībām, pēc kompensācijas saņemšanas par kravas zaudējumu, var prasīt tūlītēju rakstisku paziņojumu, ja krava būs atrasta gada laikā pēc kompensācijas izmaksas. Šādai prasībai šī persona dod rakstisku apliecinājumu.

3. Trīsdesmit dienas pēc šāda paziņojuma saņemšanas iepriekš minētā persona var prasīt piegādāt tai kravu par samaksu, kaš norādīta pavadzīmē, kā arī atmaksājot saņemto kompensāciju, atskaitot tajā iekļautos maksājumus, bet neizslēdzot prasību kompensēt nogādāšanas nokavējumu pēc 23. panta un, ja tas ir piemērojams, pēc 26. panta.

4. Ja 2. punktā minētā prasība vai instrukcija nav iesniegta trīsdesmit dienu laikā, kā tas norādīts 3. pantā, vai ja krava nav atrasta vienu gadu pēc kompensācijas izmaksas, pārvadātājam ir tiesības rīkoties ar atrasto kravu atbilstoši tās vietas likumam, kur krava atrodas.

21. pants

Ja krava ir nogādāta saņēmējam, pārvadātājam nesaņemot no tā pārvadājuma līgumā noteikto samaksu par piegādi, pārvadātājs, neierobežojot savas tiesības prasībās pret saņēmēju, ir atbildīgs nosūtītāja priekšā par kompensāciju, kura nepārsniedz šīs samaksas summu.

22. pants

1. Ja nosūtītājs nodod pārvadātājam bīstamu kravu, viņš precīzi informē pārvadātāju par iespējamām briesmām un, ja nepieciešams, norāda, kādi piesardzības pasākumi jāveic. Ja šāda informācija nav ierakstīta pavadzīmē, tad nosūtītājam vai saņēmējam citādā veidā jāpierāda, ka pārvadātājs ir precīzi zinājis, kādas briesmas rada minētās kravas transportēšana.

2. Bīstamo kravu, par kuras bīstamību apstākļos, kas norādīti šā panta 1. punktā, pārvadātājs nav zinājis, viņš var jebkurā laikā vai vietā izkraut, iznīcināt vai padarīt par nekaitīgu bez kompensācijas, turklāt nosūtītājs ir atbildīgs par visām izmaksām, zaudējumiem vai bojājumiem, kas radušies, nododot kravu transportēšanai, vai transportējot.

23. pants

1. Kad atbilstoši šīs Konvencijas noteikumiem pārvadātājs ir atbildīgs par kompensāciju sakarā ar pilnīgu vai daļēju kravas zaudējumu, šāda kompensācija ir aprēķināma atbilstoši kravas vērtībai vietā un laikā, kad tā pieņemta pārvešanai.

2. Kravas vērtība tiek noteikta atbilstoši cenai preču biržā vai, ja tādas nav, atbilstoši attiecīgajai tirgus cenai, vai, ja nav ne preču biržas cenas, ne tirgus cenas, atbilstoši tāda paša veida un kvalitātes preču parastajai cenai.

3. Kompensācija tomēr nedrīkst pārsniegt 25 frankus par trūkstošā bruto svara kilogramu. Ar jēdzienu «franks»

saprotams zelta franks, kas satur 10/31 g zelta ar raudzi 900.

4. Turklāt, visas kravas zaudējuma gadījumā pilnīgi atlīdzināmi ir transportēšanas maksājumi un muitas nodevas, bet daļēja kravas zaudējuma gadījumā - proporcionāli zaudējumam; citi izdevumi nav jāatlīdzina.

5. Nokavējuma gadījumā, ja prasītājs pierāda, ka tā dēļ viņam ir radušies zaudējumi, pārvadātājs maksā kompensāciju par zaudējumu, kas nepārsniedz pārvadājuma izmaksas.

6. Lielāku kompensāciju var pieprasīt tādā gadījumā, ja kravas vērtība vai tīpaša piegādes interese ir paziņota atbilstoši 24. un 26. pantam.

24. pants

Par saskaņotu piemaksu nosūtītājs var Norādīt pavadzīmē kravas vērtību, kas pārsniedz 23. panta 3. punktā noteikto robežu, un šajā gadījumā norādītās vērtības summa var pārsniegt šo limitu.

25. pants

1. Kravas bojājuma gadījumā pārvadātājs maksā tādu summu, par cik ir kritusies kravas vērtība, to aprēķina pēc kravas vērtības, kas noteikta atbilstoši 23. panta 1., 2. un 4. punktiem.

2. Kompensācija tomēr nedrīkst pārsniegt:

a) summu, kas būtu jāmaksā visas kravas zaudējuma gadījumā, ja viss sūtījums ir bojāts;

b) summu, kas būtu jāmaksā par bojātās daļas zaudējumu, ja tikai daļa no sūtījuma ir bojāta.

26. pants

1. Par saskaņotu piemaksu nosūtītājs drīkst paziņot kravas piegādes tīpašas intereses summu tās bojājuma, zaudējuma vai termiņa nokavēšanas gadījumā, šo summu ierakstot pavadzīmē.

2. Ja ir paziņota speciāla interese par piegādi, var pieprasīt kompensāciju atbilstoši paziņotās intereses kopējai summai par pierādītu zaudējumu vai bojājumu, neatkarīgi no kompensācijas, kas noteikta 23., 24. un 25. pantā.

27. pants

1. Prasītājam ir tiesības pieprasīt kompensācijas maksājuma procentus. Šos procentus, rēķinot piecus procentus gadā, sāk skaitīt kopš tās dienas, kad prasība ir rakstiski nosūtīta pārvadātājam vai, ja šī prasība nebija iesniegta, kopš dienas, kurā ierosināta tiesas prāva.

2. Ja summa, pēc kuras kompensācija tiek aprēķināta, nav izteikta tās valsts valūtā, kur maksājums pieprasīts, pārrēķinu izdara pēc kompensācijas izmaksas dienas vietējā valūtas kursa.

28. pants

1. Gadījumos, kad, piemērojot likumu sakarā ar zaudējumu, bojājumu vai nokavēšanos, veicot pārvadājumu saskaņā ar šo Konvenciju, rodas ārpuslīguma prasība, pārvadātājs var balstīties uz šīs Konvencijas noteikumiem, kuri izslēdz viņa atbildību, nosaka vai ierobežo maksājamo kompensāciju.

2. Gadījumos, kad ārpuslīguma atbildība par zaudējumu, bojājumu vai nokavējumu tiek prasīta no kādas personas, ar kuru pārvadātājam ir saistības, pēc 3. panta noteikumiem, šāda persona var balstīties uz šīs Konvencijas noteikumiem, kuri izslēdz viņa atbildību, nosaka vai ierobežo maksājamo kompensāciju.

29. pants

1. Pārvadātājam nav tiesību balstīties uz šīs nodaļas noteikumiem, kuri izslēdz vai ierobežo viņa atbildību, vai atceļ pienākumu pierādīt, ja bojājums ir radies viņa saistību neizpildīšanas vai apzināti ļaunprātīgas rīcības dēļ, kuru tiesa vai tribunāls, kas izskata lietu, saskaņā ar likumu uzskata par atbilstošu apzināti ļaunprātīgai rīcībai.

2. Tie paši noteikumi ir piemērojami, ja apzināti ļaunprātīgu rīcību vai saistību neizpildīšanu ir izdarījuši, pildot savus pienākumus, pārvadātāja pārstāvji, darbinieki vai kādas citas personas, kuru pakalpojumus pārvadātājs izmanto, veicot pārvadājumu. Turklāt šādā gadījumā šiem pārstāvjiem, darbiniekiem vai citām personām nav tiesību balstīties uz šīs nodaļas 1. punktā minētajiem noteikumiem attiecībā uz savu personīgo atbildību.

5. NODAĻA

PRASĪBAS UN PRĀVAS

30. pants

1. Ja gadījumā, kad zaudējums vai bojājums ir neapšaubāms, saņēmējs pieņem kravas sūtījumu, kopā ar pārvadātāju rūpīgi nepārbaudot tās stāvokli vai nenosūtot pārvadātājam iebildumus, sniedzot vispārējus norādījumus par zaudējumu vai bojājumu ne vēlāk kā kravas pieņemšanas dienā, un gadījumā, kad zaudējums vai bojājums nav manāms septiņu dienu laikā kopš kravas pieņemšanas dienas, izņemot svētdienas un svētku dienas, kravas pieņemšanas fakts ir pirmais pierādījums tam, ka krava ir saņemta tādā stāvoklī, kā tas ir aprakstīts pavadzīmē. Ja kravas zaudējumi vai bojājumi nav pamanāmi, iebildumiem jābūt rakstiskiem.

2. Ja kravas stāvokli saņēmējs un pārvadātājs ir rūpīgi pārbaudījuši, pierādījumi, kas ir pretrunā ar šādas pārbaudes rezultātiem, ir pieņemami gadījumā, kad zaudējumi vai bojājumi nav pamanāmi un kad saņēmējs noteiktajā kārtībā ir nosūtījis iebildumus pārvadātājam rakstiski, septiņu dienu laikā pēc kravas pārbaudes dienas, izņemot svētdienas un svētku dienas.

3. Kompensācija par piegādes nokavējumu nav jāmaksā, ja pārvadātājam nav nosūtīti rakstiski iebildumi divdesmit vienas dienas laikā kopš tās dienas, kad krava bija nodota saņēmēja rīcībā.

4. Aprēķinot laika limitu, kas noteikts šajā pantā, kravas pieņemšanas diena vai kravas pārbaudes diena vai diena, kad krava bija nodota saņēmēja rīcībā, netiek ņemta vērā.

5. Pārvadātājs un saņēmējs sniedz viens otram iespējamo atbalstu, izdarot vajadzīgos pētījumus un pārbaudes.

31. pants

1. Par strīdīgiem jautājumiem, kas rodas, veicot pārvadājumus pēc šīs Konvencijas, prasītājs var ierosināt prāvu jebkurā Līgumslēdzēju Valstu norādītajā tiesā, kā arī tās valsts tiesā, kur atrodas:

- a) atbildētāja dzīvesvieta, viņa galvenais uzņēmums, iestāde vai birojs, ar kuru ir noslēgts līgums par pārvadājumu;
- b) kravas nosūtīšanas vai kravas piegādāšanas vieta, un nevienā citā tiesā.

2. Ja lietu par strīdīgo jautājumu, kas minēts šā panta 1. punktā, izskata tiesa, kura ir kompetenta atbilstoši šim punktam vai ja attiecībā uz šo strīdīgo jautājumu šāda tiesa ir pieņēmusi lēmumu, nav pieļaujams ierosināt jaunu prāvu starp tām pašām pusēm, par tiem pašiem jautājumiem, izņemot gadījumus, kad pirmās tiesas prāvas lēmums nav izpildāms valstī, kur ierosināta jauna tiesas prāva.

3. Kad par strīdīgo jautājumu, kuram tiek piemērots šā panta 1. punkts, vienas Līgumslēdzējas Valsts tiesa, kura ir kompetenta atbilstoši šim punktam, ir pieņēmusi lēmumu, kas izpildāms šajā valstī, šis lēmums kļūst par izpildāmu arī jebkurā citā Līgumslēdzējā Valstī, tiklīdz ir izpildītas šajā Valstī pieņemtās formalitātes. Šīs formalitātes nevar pieļaut lietas pārskatīšanu pēc būtības.

4. Šā panta 3. punkta noteikumi piemērojami spriedumiem pēc iztiesāšanas, aizmuguriskiem tiesas spriedumiem, ar tiesas rīkojumiem apstiprinātajiem darījumiem, bet nav piemērojami pagaidu spriedumiem vai lēmumiem, kas uzliek prasītājam, kuram atteikts viņa prasībās, pienākumu atfīdzināt zaudējumus papildus tiesas izdevumiem.

5. Tiesas prāvu, kas ierosinātas par pārvadājumiem, kurus veic pēc šīs Konvencijas, izdevumu nodrošinājums netiek prasīts no Līgumslēdzēju Valstu pilsoņiem, kuru dzīvesvieta vai uzņēmums ir vienā no šīm Valstīm.

32. pants

1. Noilguma termiņš prasībai, kura iesniedzama tiesā par pārvadājumu, kas tiek veikts pēc šīs Konvencijas, ir viens gads. Tomēr apzināti ļaunprātīgas rīcības gadījumā, kuru saskaņā ar likumu, pēc kura vadās tiesa vai tribunāls, kas izskata šo gadījumu, uzskata par apzināti ļaunprātīgu rīcību, prasības noilguma termiņš ir trīs gadi. Prasības noilgumu sāk skaitīt:

- a) kopš kravas nodošanas dienas, ja krava daļēji zaudēta, bojāta vai ir nokavēts piegādes termiņš;
- b) kopš trīsdesmitās dienas pēc saskaņotā piegādes termiņa notecēšanas vai kopš sešdesmitās dienas pēc tam kad pārvadātājs ir pieņēmis kravu gadījumā, ja piegādes termiņš nebija saskaņots;
- c) kopš trim mēnešiem pēc līguma par kravas pārvadājumu noslēgšanas visos pārējos gadījumos.

Diena, kurā prasības noilgums iesākas, netiek ieskaitīta prasības noilguma laikā.

2. Rakstiska pretenzija aptur prasības noilgumu līdz tai dienai, kad pārvadātājs ar rakstisku paziņojumu noraida pretenziju un atgriež tai klāt pieliktos dokumentus. Pretenzijas daļējas atzīšanas gadījumā prasības noilguma laiks atkal sāk ritēt tikai attiecībā uz

to pretenzijas daļu, kas paliek spēka. Pretenzijas saņemšanas, atbildes uz to, kā arī dokumentu atgriešanas faktu jāpierāda tai pusei, kas balstās uz šiem faktiem. Prasības noilgums netiek apturēts ar papildpretenzijām par to pašu lietu.

3. Ievērojot 2. punkta noteikumus, prasības noilguma pagarināšanu nosaka likumu priekšraksti, pēc kuriem vadās tiesa, kas izskata lietu. Šie likumi nosaka arī prāvā no jauna radušās tiesības.

4. Prasību, kurai noilguma laiks ir notecējis, nevar izmantot ar pretprasību vai iebildumu.

33. pants

Pārvadājuma līgumā var būt iekļauts pants, ar kuru tiek atzīta šķīrējtiesa, ja šis pants paredz, ka šķīrējtiesa pielietos šo Konvenciju.

6. NODAĻA

NOTEIKUMI, KAS ATTIECAS UZ PĀRVADĀJUMIEM, KURUS VEIC SECĪGI PĀRVADĀTĀJI

34. pants

Ja pārvadājumu, kuram ir vienots līgums, secīgi veic vairāki autopārvadātāji, tad katrs no viņiem ir atbildīgs par visu pārvadājumu, turklāt otrs un katrs nākošais pārvadātājs, pieņemot kravu un pavadzīmi, uz pavadzīmes noteikumu pamata kļūst par pārvadājuma līguma dalībniekiem.

35. pants

1. Pārvadātājs, kas pieņem kravu no iepriekšējā pārvadātāja, izsniedz pēdējam parakstītu kvīti, kurā ir atzīmēts datums. Viņš ieraksta savu vārdu un adresi pavadzīmes otrajā eksemplārā. Ja ir nepieciešams, viņš ieraksta pavadzīmes otrajā eksemplārā un kvītī iebildumus, līdzīgus minētiem 8. panta 2. punktā.

2. 9. panta noteikumus piemēro, kārtojot attiecības starp pārvadātājiem, kas secīgi veic pārvadājumu.

36. pants

Prasība sakarā ar atbildību par zaudējumu, bojājumu vai nokavējumu var būt iesniegta tikai pret pirmo pārvadātāju, pēdējo pārvadātāju vai pārvadātāju, kurš veica to pārvadājumu daļu, kurā notika zaudējums, bojājums vai nokavējums, izņemot gadījumus,

kad sūdzības, kas iesniegtas sakarā ar to pašu pārvadājuma līgumu, izskatīšanas laikā tiek iesniegta pretprasība vai iebildums; prasība var būt iesniegta vienlaicīgi pret vairākiem no šiem pārvadātājiem.

37. pants

Pārvadātājam, kas ir samaksājis kompensāciju saskaņā ar šīs Konvencijas noteikumiem, ir tiesības panākt izdevumu, kā arī procentu un visu ar prasību saistīto izmaksu atlīdzību no pārējiem pārvadātājiem, kas piedalās pārvadājuma veikšanā, ņemot vērā sekojošus noteikumus:

a) pārvadātājs, kura vainas dēļ ir radies zaudējums vai bojājums, ir atbildīgs par kompensāciju pats, neatkarīgi no tā, vai to samaksājis viņš vai cits pārvadātājs;

b) ja zaudējums vai bojājums ir radies divu vai vairāku pārvadātāju vainas dēļ, katrs no viņiem maksā summu, kas ir proporcionāla viņa atbildības daļai; ja atbildību nav iespējams sadalīt, katrs pārvadātājs ir atbildīgs proporcionāli tās samaksas daļai par pārvadājuma veikšanu, kas pienākas viņam;

c) ja nav iespējams noteikt, uz kuru no pārvadātājiem ir attiecināma vaina par zaudējumu vai bojājumu, kompensācijas summa ir sadalāma starp visiem pārvadātājiem kā noteikts b) apakšpunktā.

38. pants

Ja viens no pārvadātājiem ir maksātnespējīgs, viņa maksājamo un nesamaksāto kompensācijas daļu sadala starp pārējiem pārvadātājiem proporcionāli samaksas daļai, kas katram pienākas par pārvadājuma veikšanu.

39. pants

1. Pārvadātājs, kuram iesniegta prasība pēc 37. un 38. panta nedrīkst apstrīdēt maksājuma, kuru izdarījis prasību iesniegušais pārvadātājs, pamatotību, ja kompensācijas summu ir noteikusi tiesas iestāde pēc tam, kad pirmais minētais pārvadātājs bija pienācīgi brīdināts par tiesas prāvu un viņam bija dota iespēja piedalīties tajā.

2. Pārvadātājs, kas vēlas ierosināt tiesas prāvu, lai iegūtu sev tiesības uz atlīdzību, var iesniegt savu prasību kompetentai tiesai vai tribunālam tajā valstī, kurā dzīvo viens no pārvadātājiem un atrodas viņa firma, nodaļa vai pārstāvniecība, ar kuras starpniecību bija noslēgts līgums par pārvadāju un Vienā tiesas procesā par apsūdzētiem var būt visi ieinteresētie pārvadātāji.

3. 31. panta 3. un 4. punkti ir piemērojami tiesas spriedumiem prāvās, kas minētas 37. un 38. pantā.

4. 32. panta noteikumi ir piemērojami prasībām, kuras pārvadātāji iesniedz viens otram. Prasības nolgums sākas ar to dienu, kad ar galīgo tiesas lēmumu pēc šīs Konvencijas noteikumiem ir noteikta maksājamās kompensācijas summa, vai, ja šāda tiesas lēmuma nav, ar faktiskās iemaksas dienu.

40. pants

Pārvadātāji var vienoties savā starpā pēc noteikumiem, kas atšķiras no tiem, kas formulēti 37. un 38. pantā.

7. NODAĻA

KONVENCIJAI NEATBILSTOŠU LĪGUMA NOTEIKUMU ANULĒŠANA

41. pants

1. Katrs 40. pantam atbilstošais līguma noteikums, ar kuru tieši vai netieši tiek pieļauta atkāpe no šīs Konvencijas priekšrakstiem, tiek atzīts par spēkā neesošu. Šāda noteikuma neatzīšana neizraisa citu līguma noteikumu neatzīšanu.

2. Piemēram, par spēkā neesošiem tiek atzīti tādi līguma panti vai tiem līdzīgi, pēc kuriem pārvadātājs iegūst priekšrocības atbilstoši kravas apdrošināšanas līgumiem, kā arī tādi panti, pēc kuriem pierādīšanas pienākums tiek pārliekts uz otru Līgumslēdzēju Pusi.

8. NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

42. pants

1. Šī Konvencija ir atklāta, lai to parakstītu vai lai tai pievienotos Eiropas ekonomiskās komisijas dalībvalstis un valstis, kas pēc šīs komisijas Darbības nolīguma 8. punkta uzņemtas komisijā ar padomdevēju statusu.

2. Tādas valstis, kas drīkst līdzdarboties noteiktās Eiropas ekonomiskās komisijas aktivitātēs saskaņā ar šīs komisijas Darbības nolīguma 11. punktu, var kļūt par šīs Konvencijas Līgumslēdzējām Pusēm, pievienojoties tai, kad tā stājas spēkā.

3. Konvencija ir atklāta parakstīšanai līdz 1956. gada 31. augustam ieskaitot. Pēc tam tā būs atklāta, lai tai pievienotos.

4. Šī Konvencija ir ratificējama.

5. Ratifikācija vai pievienošanās tiek realizēta, nododot dokumentus glabāšanā Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram.

43. pants

1. Šī Konvencija stājas spēkā deviņdesmitajā dienā pēc tam, kad piecas no 42. panta 1. punktā minētajām valstīm ir nodevušas glabāšanā savus ratifikācijas vai pievienošanās dokumentus.

2. Katrai valstij, kas pēc tam, kad piecas valstis ir nodevušas glabāšanā savus ratifikācijas vai pievienošanās dokumentus, ratificē Konvenciju vai pievienojas tai, šī Konvencija stājas spēkā deviņdesmitajā dienā pēc šīs valsts ratifikācijas vai pievienošanās dokumentu nodošanas.

44. pants

1. Katra Līgumslēdzēja Puse var denonsēt šo Konvenciju, iesniedzot apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram notifikāciju.

2. Denonsācija stājas spēkā divpadsmit mēnešus pēc tās dienas, kad ģenerālsekretārs ir saņēmis šo notifikāciju.

45. pants

Ja pēc šīs Konvencijas stāšanās spēkā Līgumslēdzēju Pušu skaits denonsāciju rezultātā ir kļuvis mazāks par pieci, Konvencija tiek anulēta kopš tās dienas, kad pēdējā no šīm denonsācijām iegūs spēku.

46. pants

1. Katra valsts ratifikācijas vai pievienošanās dokumentu nodošanas laikā vai jebkurā laikā pēc tam, iesniedzot Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerāļsekretāram notifikāciju, var paziņot, ka šī Konvencija attiecināma uz visām vai dažām tās teritorijām, par kuru starptautiskajām attiecībām tā ir atbildīga. Konvenciju piemēros notifikācijā norādītajai teritorijai vai teritorijām kopš deviņdesmitās dienas, kad ģenerāļsekretārs būs saņēmis minēto notifikāciju, vai, ja šajā dienā Konvencija vēl nebūs stājusies spēkā, tad kopš tās spēkā stāšanās dienas.

2. Katra valsts, kas saskaņā ar iepriekšējo punktu ir paziņojusi, ka šī Konvencija piemērojama kādai no teritorijām, par kuras starptautiskajām attiecībām tā ir atbildīga, var denonsēt Konvenciju atsevišķi attiecībā uz šo teritoriju, saskaņā ar 44. panta noteikumiem.

47. pants

Jebkuru strīdīgo jautājumu starp divām vai vairākām Līgumslēdzējām Pusēm par šīs Konvencijas interpretāciju vai piemērošanu, ja Puses nevar to nokārtot sarunu vai kādā citā veidā, var pēc jebkuras Līgumslēdzējas Puses ierosinājuma nodot izskatīšanai starptautiskajā tiesā.

48. pants

1. Katra Līgumslēdzēja Puse, parakstot vai ratificējot šo Konvenciju vai pievienojoties tai, var paziņot, ka tā neuzskata sev par saistošu šīs Konvencijas 47. pantu. Pārējās Līgumslēdzējas Puses nav saistītas ar 47. pantu attiecībā pret katru no Līgumslēdzējām Pusēm, kas izdarījusi šādu atrunu.

2. Katra Līgumslēdzēja Puse, kas iesniegusi atrunu, var jebkurā laikā atsaukt to, iesniedzot Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerāļsekretāram notifikāciju.

3. Nekādas citas atrunas šai Konvencijai nav pieļaujamas.

49. pants

1. Pēc tam, kad šī Konvencija ir bijusi spēkā trīs gadus, katra Līgumslēdzēja Puse, iesniedzot pieteikumu Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerāļsekretāram, var lūgt sasaukt konferenci Konvencijas pārskatīšanai. Ģenerāļsekretārs paziņo visām Līgumslēdzējām Pusēm par šo lūgumu un sasauk konferenci Konvencijas pārskatīšanai, ja četru mēnešu laikā pēc viņa paziņojuma ne mazāk kā ceturtdaļa no Līgumslēdzējām pusēm paziņo, ka piekrīt šādai prasībai.

2. Ja atbilstoši iepriekšējam punktam konference tiek sasaukta, ģenerāļsekretārs paziņo par to visām Līgumslēdzējām Pusēm un aicina tās trīs mēnešu laikā iesniegt tādus priekšlikumus, kurus viņas vēlas izskatīt konferencē. Ģenerāļsekretārs izplata visām Līgumslēdzējām Pusēm konferences provizorisko dienas kārtību, kā arī šo priekšlikumu tekstus vismaz trīs mēnešus pirms konferences sākuma.

3. Ģenerāļsekretārs uzaicina uz jebkuru atbilstoši šim pantam sasauktu konferenci visas 42. panta 1. punktā norādītās valstis, kā arī valstis, kas kļuvušas par Līgumslēdzējām Pusēm atbilstoši 42. panta 2. punktam.

50. pants

Papildus 49. pantā noteiktajiem paziņojumiem Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerāļsekretārs paziņo 42. panta 1. punktā minētajām valstīm un valstīm, kas kļuvušas par Līgumslēdzējām Pusēm saskaņā ar 42. panta 2. punktu:

- a) par ratifikācijām un pievienošanās atbilstoši 42. pantam;
- b) par šīs Konvencijas spēkā stāšanās datumiem atbilstoši 43. pantam;
- c) par denonsācijām atbilstoši 44. pantam;
- d) par šīs Konvencijas anulēšanu atbilstoši 45. pantam;
- e) par notifikācijām, kas saņemtas atbilstoši 46. pantam;
- f) par pieteikumiem un notifikācijām, kas saņemtas atbilstoši

51. pants

Pēc 1956. gada 31. augusta šīs Konvencijas oriģināls būs nodots glabāšanā Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerāļsekretāram, kurš nosūtīs apstiprinātas kopijas katrai valstij, kas minēta 42. panta 1. un 2. punktā.

TO APLIECINOT, zemāk parakstījušies, būdami noteiktā kārtībā pilnvaroti, parakstījuši šo Konvenciju:

SAGATAVOTA Ženēvā, tūkstoš deviņi simti piecdesmit sestā gada deviņpadsmitajā maijā vienā oriģināleksemplārā angļu un franču valodās, turklāt abi teksti ir vienādi autentiski.

PARAKSTĪŠANAS PROTOKOLS

Konvencijas par līgumu kravu starptautiskajiem pārvadājumiem ar autotransportu parakstīšanas brīdī, zemāk parakstījušies, būdami pienācīgi pilnvaroti, ir piekrituši izdarīt sekojošu paziņojumu un paskaidrojumu:

1. Šī Konvencija nav piemērojama pārvadājumiem starp Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti un Īrijas Republiku.

2. 1. panta 4. punktam:

Parakstījušies apņemas vest sarunas par Konvenciju, kas regulē līgumus par pārceļotāju mantu pārvadājumiem un kombinēto transportu.

To apliecinot, zemāk parakstījušies, būdami noteiktajā kārtībā pilnvaroti, ir parakstījuši šo Protokolu.

SAGATAVOTS Ženēvā, tūkstoš deviņi simti piecdesmit sestā gada deviņpadsmitajā maijā vienā oriģināleksemplārā angļu un franču valodā, turklāt abi teksti ir vienādi autentiski.

PROTOKOLS KONVENCIJAI PAR KRAVU STARPTAUTISKO AUTOPĀRVADĀJUMU LĪGUMU (CMR)

Ženēvā 1978. gada 5. jūlijā

ŠĀ PROTOKOLA PUSES,

BŪDAMAS Konvencijas par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu, kas sagatavota Ženēvā 1956. gada 19. maijā, PUSES,

VIENOJĀS PAR SEKOJOŠO:

1. pants

Šajā protokola ar jēdzienu «Konvencija» saprotama Konvencija par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu (CMR).

2. pants

Konvencijas 23. pants ir izlabots šādi:

1. 3. punkta teksts aizvietots ar šādu tekstu:

«3. Kompensācija tomēr nedrīkst pārsniegt 8,33 aprēķina vienību par trūkstošā bruto svara kilogramu.»

2. Šis pants papildināts ar 7., 8. un 9. punktiem:

«7. Šajā Konvencijā minētā aprēķina vienība ir Starptautiskā valūtas fonda noteiktā Speciālo aizgūšanas tiesību vienība. Šā panta 3. punktā minētā summa tiek pārrēķināta tās valsts valūtā, kuras tiesa izskata lietu, pamatojoties uz šīs valūtas vērtību sprieduma nolasišanas dienā vai dienā, par kuru vienojas Puses. Starptautiskā valūtas fonda dalībvalsts nacionālās valūtas vērtība, noteikta Speciālajās aizgūšanas tiesībās, tiek aprēķināta pēc novērtēšanas metodes, kuru jautājuma izskatīšanas dienā izmanto savās operācijās un darījumos Starptautiskais valūtas fonds. Valsts, kura nav Starptautiskā valūtas fonda dalībniece, nacionālās valūtas vērtība, noteikta Speciālās aizgūšanas tiesībās, tiek aprēķināta atbilstoši metodei, ko nosaka šī valsts.

8. Tomēr valsts, kura nav Starptautiskā valūtas fonda dalībniece un kuras likums neatļauj piemērot šā panta 7. punkta norādījumus, var, ratificējot Protokolu pie CMR, pievienojoties tam vai jebkurā laikā vēlāk, paziņot, ka šā panta 3. punktā noteiktais atbildības limits, kas piemērojams šajā teritorijā, ir 25 valūtas vienības. Šajā punktā norādītā valūtas vienība atbilst 10/31 gramiem 900. raudzes zelta. Šajā punktā norādītās summas pārrēķins nacionālajā valūtā notiek atbilstoši ieinteresētās valsts likumiem.

9. Šā panta 7. punkta pēdēja teikuma minēto aprēķinu un šā panta 8. punktā minēto pārrēķinu izdara tādā veidā, lai nacionālajā valūtā pēc iespējas tuvāk izteiktu šā panta 3. punktā norādītās summas reālo vērtību, kas izteikta aprēķina vienībās. Valsts paziņo Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram par aprēķina metodi atbilstoši šā panta 7. punktam un vienmēr, kad šī aprēķina metode tiek mainīta, kā arī pārrēķina rezultātu atbilstoši šā panta 8. punktam, iesniedzot dokumentus, kas norādīti Protokola pie CMR 3. pantā.»

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

3. pants

1. Šis protokols ir atklāts parakstīšanai valstīm, kas ir parakstījušas Konvenciju vai pievienojušas tai un ir Eiropas ekonomiskās komisijas dalībnieces vai ir uzņemtas šajā komisijā ar padomdevēju statusu pēc šīs komisijas Darbības nolīguma 8. punkta.

2. Šis Protokols paliek atklāts, lai tam pievienotos jebkura šā panta 1. punktā minētā valsts, kas ir Konvencijas Līgumslēdzēja Puse.

3. Valsts, kas drīkst piedalīties noteiktās Eiropas ekonomiskās komisijas aktivitātēs atbilstoši šīs Komisijas Darbības nolīguma 11. punktam un ir pievienojušas Konvencijai, var kļūt par šā Protokola Līgumslēdzējām Pusēm, pievienojoties tam pēc tā stāšanās spēkā.

4. Šis Protokols būs atklāts parakstīšanai Ženēvā no 1978. gada 1. septembra līdz 1979. gada 31. augustam ieskaitot. Pēc tam tas būs atklāts, lai tam pievienotos.

5. Šis Protokols ir ratificējams pēc tam, kad ieinteresētā valsts ratificē Konvenciju vai pievienojas tai.

6. Protokola ratifikācija vai pievienošanās tam notiek, nododot dokumentus glabāšanā Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram.

7. Katrs dokuments par ratifikāciju vai pievienošanu, kurs nodots glabāšanā pēc šā Protokola labojuma, kas attiecas uz visām Līgumslēdzējām Pusēm, stāšanās spēkā vai pēc visu pasākumu veikšanas, lai šis labojums stātos spēkā attiecībā uz visām Līgumslēdzējām Pusēm, tiek uzskatīts par piederošu pie labotā Protokola.

4. pants

1. Šis Protokols stājas spēkā deviņdesmitajā dienā pēc tam, kad piecas no šā Protokola 3. panta 1. un 2. punktā minētajām valstīm nodod glabāšanā savus, ratifikācijas vai pievienošanās dokumentus.

2. Katrai valstij, kas pēc tam, kad piecas valstis ir nodevušas glabāšanā savus ratifikācijas vai pievienošanās dokumentus, ratificē šo Protokolu vai pievienojas tam, šis Protokols stājas spēkā deviņdesmitajā dienā pēc šīs valsts ratifikācijas vai pievienošanās dokumentu nodošanas glabāšanā.

5. pants

1. Katra Līgumslēdzēja Puse var denonsēt šo Protokolu, iesniedzot Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram notifikāciju.

2. Denonsācija iegūst spēku divpadsmit mēnešus pēc notifikācijas saņemšanas dienas, kad ģenerālsekretārs ir saņēmis pieteikumu par denonsāciju.

3. Katra Līgumslēdzēja Puse, kas pārstāj būt par Konvencijas Pusi, tajā pašā dienā pārstāj būt par šā Protokola Pusi.

6. pants

Ja pēc šā Protokola stāšanās spēkā Līgumslēdzēju Pušu skaits denonsāciju rezultātā ir kļuvis mazāks par pieci, šis Protokols pārstāj būt spēkā kopš tās dienas, kad pēdējā no šīm denonsācijām iegūs spēku. Tas zaudē spēku arī kopš tās dienas, kad Konvencija pārstāj būt spēkā.

7. pants

1. Katra valsts ratifikācijas vai pievienošanās dokumentu iesniegšanas laikā vai jebkurā laikā pēc tam var paziņot, iesniedzot Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram notifikāciju, ka šis Protokols attiecas uz visām vai dažām tās teritorijām, par kuras starptautiskajām attiecībām tā ir atbildīga un kuras intereses ievērojot tā iesniedz pieteikumu saskaņā ar Konvencijas 46. pantu. Šis Protokols attiecas uz notifikācijā nosaukto teritoriju vai teritorijām kopš deviņdesmitās dienas pēc tam, kad ģenerālsekretārs ir saņēmis minēto notifikāciju vai, ja šajā dienā Protokols vēl nav stājies spēkā, kopš tā spēkā stāšanās dienas.

2. Katra valsts, kura saskaņā ar iepriekšējo punktu ir paziņojusi, ka šis Protokols attiecas uz kādu no teritorijām, par kuras starptautiskajām attiecībām tā ir atbildīga, var denonsēt Protokolu atsevišķi attiecībā uz šo teritoriju, saskaņā ar 5. panta noteikumiem.

8. pants

Jebkuru strīdīgo jautājumu starp divām vai vairākām Līgumslēdzējām Pusēm par šā Protokola interpretāciju vai piemērošanu pēc jebkuras Līgumslēdzējas Puses ierosinājuma var nodot izskatīšanai Starptautiskajā tiesā, ja Puses nevar to nokārtot sarunu vai kādā citā veidā.

9. pants

1. Katra Līgumslēdzēja Puse, parakstot, ratificējot šo Protokolu vai pievienojoties tam, var iesniegt Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram notifikāciju, ka tā neuzskata par sev saistošu šā Protokola 8. pantu. Pārējās Līgumslēdzējas Puses nav saistītas ar šā Protokola 8. pantu attiecībā uz katru no Līgumslēdzējām Pusēm, kas izdarījusi šādu atrunu.

2. Šā panta 1. punktā minēto pieteikumu var atsaukt jebkurā laikā, iesniedzot Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram notifikāciju.

3. Nekādas citas atrunas šim Protokolam nav pieļaujamas.

10. pants

1. Pēc tam, kad šis Protokols ir bijis spēkā trīs gadus, katra Līgumslēdzēja Puse var pieprasīt sasaukt konferenci šā Protokola pārskatīšanai, iesniedzot pieteikumu Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram. Ģenerālsekretārs paziņo visām Līgumslēdzējām Pusēm par šo prasību un sasauk konferenci Protokola pārskatīšanai, ja četru mēnešu laikā pēc viņa paziņojuma ne mazāk kā viena ceturtdaļa no Līgumslēdzējām Pusēm paziņo, ka piekrīt šādai prasībai.

2. Ja atbilstoši iepriekšējam punktam konference tiek sasaukta, ģenerālsekretārs paziņo par to visām Līgumslēdzējām Pusēm un aicina tās trīs mēnešu laikā iesniegt tādus priekšlikumus, kurus viņas vēlas izskatīt konferencē. Ģenerālsekretārs izplata visām Līgumslēdzējām Pusēm konferences provizorisko dienas kārtību, kā arī šo priekšlikumu tekstus vismaz trīs mēnešus pirms konferences sākuma.

3. Ģenerālsekretārs uzaicina uz jebkuru atbilstoši šim pantam sasauktu konferenci visas 3. panta 1. un 2. punktā noteiktās valstis, kā arī valstis, kas kļuvušas par Līgumslēdzējām Pusēm atbilstoši šā Protokola 3. panta 3. punktam.

11. pants

Papildus 10. pantā noteiktiem paziņojumiem Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs paziņo 3. panta 1. un 2. punktā minētajām valstīm un valstīm, kas kļuvušas par Līgumslēdzējām Pusēm saskaņā ar šā Protokola 3. panta 3. punktu:

- a) par ratifikācijām un pievienošanām saskaņā ar 3. pantu;
- b) par šā Protokola spēkā stāšanās datumiem atbilstoši 4. pantam;
- c) par paziņojumiem, kas saņemti sakara ar 2. panta 2. punktu;
- d) par denonsāciju saskaņā ar 5. pantu;
- e) par šī Protokola darbības izbeigšanos atbilstoši 6. pantam;
- f) par notifikācijām, kas saņemtas atbilstoši 7. pantam;
- g) par pieteikumiem un notifikācijām, kas saņemtas atbilstoši 9. panta 1. un 2. punktam.

12. pants

Pēc 1979. gada 31. augusta šā Protokola oriģināls būs nodots glabāšanā Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram, kurš nosūtīs apstiprinātas kopijas katrai valstij, kas minēta šā Protokola 3. panta 1., 2. un 3. punktā.

SAGATAVOTS Ženēvā, tūkstoš deviņi simti septiņdesmit astotā gada piektajā jūlijā vienā oriģināleksemplārā angļu un franču valodā, turklāt abi teksti ir vienādi autentiski.

To apliecinot, zemāk parakstījušies, būdami noteiktajā kārtībā pilnvaroti, ir parakstījuši šo Protokolu sekojošu valstu vārdā.

